

BELARUS

2019

GENEL BİLGİLER

COĞRAFİ KONUM

Belarus (Belarus ya da Byelorussia), Avrupa'nın merkezinde, Rusya Federasyonu, Avrupa ülkeleri ve Asya arasında büyük ve önemli kara ve demiryolları arasında kalan, temel iletişim noktaları ile petrol ve doğalgaz boru hatlarının kesiştiği bir konumda bulunmaktadır. Rusya'nın merkezi ve batı kesimleri ile Batı Avrupa, Karadeniz, Baltık Denizi arasındaki en kısa yollar Belarus üzerinden geçmektedir. Eski SSCB üyesi olan Belarus kuzey Avrupa'da Rusya ile yakın ilişkiler geliştiren ülkelerin başında gelmektedir. Ülke, kuzeyde Letonya, kuzeybatıda Litvanya, kuzeydoğu ve doğuda Rusya Federasyonu, batıda Polonya güneyde ise Ukrayna ile sınır komşusudur. Ülkenin sınırlarının toplam uzunluğu 2969 km'dir. Ülkenin başkenti Minsk'tir. Belarus başlıca altı idari bölgeye ayrılmaktadır. Bu bölgeler (oblast), Minsk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno ve Mogilev'dir. Ülkede 118 şehir, 110 kasaba idaresi bulunmaktadır. Ülke iklim özellikleri bakımından orta derecede kıta iklimi özelliği göstermektedir. Kışlar görece olarak daha yumuşak ve nemli, yazlar daha sıcaktır. Son yıllarda kışlar biraz daha yumuşak geçmeye başlamıştır. Ocak ayı ortalama sıcaklığı -8°C ile -4,5°C arasında ve Temmuz sıcaklığı +17° C +18,5° C arasında gerçekleşmektedir. Sıfırın üstü sıcaklıklar 230-263 gün arası sürmektedir.

Belarus topraklarının % 43,2'sini tarım alanları oluşturmaktadır. Ülke yüzölçümünün %40,9 gibi önemli bir kısmını ormanlar oluşturmakta ve bu oran merkezi ve Doğu Avrupa için de önemli bir katkıda bulunmaktadır. Ülke kişi başına 0,94 hektar orman alanı ve 136,1 m3 kereste rezervleriyle Avrupa ortalamasının neredeyse iki katına yakın orman zenginliğine sahiptir. Ülke yağış rejimi olarak genellikle yağışlı bir bölgede yer almaktadır. Yılda yağın ortalama yağmur miktarı 600-700 mm'yi bulur. Yağışlı gün sayısı ortalama olarak en çok Nisan-Ekim ayları arasında görülür. Kar örtüsü ülkenin güney batısında 75 gün ve kuzey doğusunda 125 gün yerde kalmaktadır. Belarus' un denize kıyısı bulunmamakla birlikte nehirler ve su kaynakları yönünden oldukça zengindir. Ülkede irili ufaklı 20.000 nehir ve ırmak bulunmakta olup bunların toplam uzunluğu 91.000 km'dir. Nehirlerin en büyükleri Dnyeper, Pripyat, Neman; göllerin en büyükleri ise Naroch (Minsk), Osveyskoye (Vitebsk), Chervonoye (Gomel)'dir.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Belarus Cumhuriyeti Sovyetler Birliği içindeki egemenliğini 27 Temmuz 1990 tarihinde, bağımsızlığını ise 25 Ağustos 1991 tarihinde ilan etmiştir. İlk anayasası 15 Mart 1994 tarihinde kabul edilen Belarus, çift kamaralı ulusal meclise (Milli Asamble) sahip olup, Başkanlık sistemiyle yönetilmektedir. Milli Asamble'nin alt kanadını oluşturan "Temsilciler Meclisi" nin 110 üyesi, üst kanadını oluşturan "Cumhuriyet Konseyi" nin ise 64 üyesi bulunmaktadır. İlk defa 1994 yılında yapılan seçimler sonucunda Cumhurbaşkanı olan Lukaşenka, 11 Ekim 2015 tarihinde gerçekleştirilen son seçimleri kazanarak beşinci defa bu göreve seçilmiştir. Belarus idari olarak 6 bölge idaresinden (oblast) oluşmaktadır Bunlar; Minsk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno ve Mogilev'dir. Minsk Şehir İdaresi'nin özel statüsü bulunmaktadır. Ülkede 118 şehir, 110 kasaba idaresi bulunmaktadır. 15 şehrin nüfusu 100.000'in üzerindedir ve 103 şehirleşmiş küçük birim bulunmaktadır. Ülkenin siyasi ve ekonomik yapısı bakımından son dönemde yaşanan en önemli gelişmelerden biri Rusya Federasyonu, Belarus ve Kazakistan arasında 1 Ocak 2010 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe girmesidir.

DOĞAL KAYNAKLAR

Belarus, petrol ve doğal gaz gibi enerji kaynakları üretimi bakımından fazla zengin olmasa da mineral ürünleri üretimi bakımında Avrupa'da oldukça üst sıralarda yer almaktadır. Özellikle potasyum tuzu rezervinde dünyanın en önemli üreticileri arasındadır. Mozyr, David-Gorodok ve Starobin'deki rezervlerin toplam miktarı 22 milyar ton olarak tahmin edilmektedir. Sapropel rezervleri ise 3 milyar m3'e yakındır. Granit, dolomit (beyaz mermer), marn ve tebeşir, kil, kum ve çakıl, doğal boyaların üretiminde kullanılan ham maddeler önemli doğal kaynak rezervlerini oluşturur. Ülke petrol ve diğer enerji kaynakları açısından fakirdir. Sınırlı miktarda petrol üretimi varsa da, bu ülke ihtiyacının ancak % 12-13'ünü karşılamaktadır. Buna karşın ülkede petrol işleme sanayi gelişmiştir. Belarus, Rusya Federasyonu'ndan aldığı ham petrolü işleyerek ihraç etmektedir. Petrol ürünleri ülkenin ihracatının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır. Naftan ve

Mozır ÷lkedeki en büyük iki petrol rafinerisidir. 2,3 milyon ton turb ve 203 milyon m3 doğal gaz üretimi de diğer doğal kaynakları oluşturur.

GENEL EKONOMİK DURUM

Belarus ekonomisine genel olarak bakıldığında Rusya Federasyonu ile yakın ilişkilerinin önemli bir yer tuttuğı gör÷lmektedir. Özellikle dış ticaretinin büyük oranda bu ÷lkeyle olmasının yanı sıra BDT ÷lkeleri arasındaki konumu da ekonomik gelişmişlik düzeyini etkilemektedir. ÷lkede devletin ekonomideki ağırlığı fazladır; bu anlamda büyük işletmelerin tamamına yakını devlete aittir. ÷lke resmi olarak ithal-ikamesi stratejisi izlemekte, bu çerçevede, halk ithal mal satın almak yerine yerli malları kullanmaya teşvik edilmektedir. Devlet bankaları, Belarus ürünü mobilya ve ev eşyaları için ucuz krediler sağlamaktadır. Perakendeci firmalar belirli oranda yerli üretim mallar bulundurmakla yükümlüdür. İthal ikamesine dayalı kalkınma stratejisinin yanı sıra ÷lkede var olan potasyum kaynakları ile işlenen petrol sonucu elde edilen petrol ürünleri ihracatta önemli yer tutmaktadır. Sovyetler Birliği döneminden kalan kamu işletmelerinin üretimden aldığı pay yüksektir.

Özelleştirmenin yavaşlaması, sermaye kaçışlarının yaşanmaması, sıkı idari kontroller neticesinde, diğer BDT ÷lkelerinin aksine, Belarus'un SSCB'nden devraldığı tesisler bağımsızlık sonrasında üretim kapasitelerinin çok az bir kısmını kaybetmiştir. Ancak Belarus ekonomisinde son yıllarda gör÷len rekabet gücündeki azalmanın sebepleri arasında bu tesislerin teknolojisinin ve sermaye stokunun eskimeye başlaması, üretim yöntemlerinin etkinlikten uzak ve fazla enerji yoğun hale gelmesi ve bazı devlet fabrikalarının üretimden satışlarının azalması sebebiyle stoklarında artışlar yaşanması gösterilebilir.

÷lke ekonomisinin önemli özelliklerinden birisi olarak Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Rusya petrolünü ve doğalgazını Avrupa ÷lkelerine göre çok ucuza almaya devam etmesi ve Rusya'dan aldığı ham petrolü işleyerek ihracatında önemli bir kalem olarak kullanması sayesinde yüksek gelirler elde etmesi gösterilebilir. Rusya'dan aldığı doğal gazı transit olarak Avrupa ÷lkelerine satması da özellikle 2000'lerin başlarından itibaren artan petrol ve doğal gaz fiyatları düşünüldüğünde, ÷lkenin dış ticaret dengesini olumlu etkilemiş ve bu dönemde yüksek büyüme hızları göstermesine önemli katkıda bulunmuştur.

÷lke dış ticaretinin büyük bir bölümünü Rusya Federasyonu ile yapmaktadır. Özellikle son yıllarda giderek artan dış ticaret açığı, Rusya pazarındaki rekabet gücünün giderek azalması ve yaşanan ekonomik kriz sonrası ortaya çıkan talep daralmasının yarattığı olumsuzluklarla ilişkilendirilebilir. Rusya Federasyonu'nda yaşanan siyasi ve ekonomik sorunlar da Belarus'u doğrudan etkileyebilmektedir. Gerek ekonomik gerekse siyasi açıdan Rusya Federasyonu'yla olan yakın ilişkiler olumsuz şartlardan da öncelikle etkilenme potansiyelini doğurmaktadır. Belarus son yıllarda yavaşlayan bir ekonomik büyüme ve makroekonomik istikrar sorunu ile karşı karşıyadır.

DIŞ TİCARET

GENEL DURUM

*1000 Dolar	2016	2017	2018	2019
İhracat	23.537.355	29.239.994	33.726.141	32.955.122
İthalat	27.609.884	34.234.849	38.408.912	39.476.679
Hacim	51.147.239	63.474.843	72.135.053	72.431.801
Denge	-4.072.529	-4.994.855	-4.682.771	-6.521.557

BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARI İLE DIŞ TİCARET

İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER * 1000 DOLAR

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	6.891.102	8.477.298	6.821.222	20,70%
31	Gübreler	2.641.745	3.224.706	3.260.738	9,89%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	2.299.440	2.646.750	2.467.020	7,49%
04	Süt Ürünleri; Kuş Ve Kümes Hayvanlarının Yumurtaları; Tabii Bal; Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Yenilebilir Hayvansal Menşeli Ürünler	2.180.764	2.046.893	2.367.532	7,18%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	791.453	1.189.014	1.523.941	4,62%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	1.496.350	1.399.034	1.450.168	4,40%
44	Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	1.123.836	1.403.879	1.413.998	4,29%
39	Plastikler Ve Mamulleri	1.066.304	1.084.526	1.099.023	3,33%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	942.000	1.043.334	1.079.127	3,27%
72	Demir ve Çelik	840.502	1.089.635	1.022.088	3,10%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	796.290	884.977	885.894	2,69%
02	Etler ve yenilen sakatat	748.940	828.200	784.181	2,38%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	546.122	608.711	661.283	2,01%
86	Demiryolu Ve Benzeri Hatlara Ait Taşıtlar Ve Malzemeler Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Her Türü Mekanik (Elektro Mekanik Olanlar Dahil) Trafik Sinyalizasyon Cihazları	231.891	137.293	423.370	1,28%

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	327.466	344.419	388.701	1,18%
40	Kauçuk ve Mamulleri	339.473	372.875	381.185	1,16%
16	Et, Balık, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Veya Diğer Su Omurgasızlarının Müstahzarları	350.134	369.181	378.337	1,15%
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	314.319	309.063	319.681	0,97%
30	Eczacılık Ürünleri	203.942	240.211	277.682	0,84%
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	73.798	216.884	276.005	0,84%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	223.596	321.560	268.130	0,81%
29	Organik Kimyasal Ürünler	182.554	319.537	263.242	0,80%
25	Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	266.503	264.126	253.459	0,77%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	221.594	245.262	250.198	0,76%
70	Cam Ve Cam Eşya	254.159	263.005	249.088	0,76%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	205.361	232.226	231.525	0,70%
64	Ayakkabılar, Getrler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksamı	184.396	208.853	215.719	0,65%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	147.404	196.569	215.256	0,65%
22	Meşrubat, Alkollü İçkiler Ve Sirke	206.913	212.561	210.540	0,64%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	186.146	191.318	209.672	0,64%
68	Taş, Alçı, Çimento, Amyant, Mika Veya Benzeri Maddelerden Eşya	172.691	179.801	187.955	0,57%
55	Sentetik Ve Suni Devamsız Lifler	185.058	192.154	184.904	0,56%
23	Gıda Sanayiinin Kalıntı Ve Döküntüleri; Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	58.060	167.604	182.037	0,55%
54	Sentetik Ve Suni Filamentler, Şeritler Ve Benzeri Sentetik Ve Suni Dokumaya Elverişli Maddeler	163.256	190.600	174.790	0,53%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turuncgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	156.934	147.903	161.240	0,49%
33	Uçucu Yağlar Ve Rezinoitler; Parfümeri, Kozmetik Veya Tuvalet Müstahzarları	103.890	130.824	150.760	0,46%
03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	133.922	124.636	131.268	0,40%
17	Şeker Ve Şeker Mamulleri	208.288	203.194	130.936	0,40%
69	Seramik Mamulleri	123.030	125.322	128.376	0,39%
32	Debagatte Ve Boyacılıkta Kullanılan Hülasalar; Tanenler Ve Türevleri; Boyalar, Pigmentler Ve Diğer Boyayıcı Maddeler; Müstahzar Boyalar Ve Vernikler; Macunlar; Mürekkepler	116.031	197.695	112.737	0,34%
83	Adi Metallerden Çeşitli Eşya	88.329	99.851	112.531	0,34%
06	Canlı Ağaçlar Ve Diğer Bitkiler; Yumrular, Kökler Ve Benzerleri; Kesme Çiçekler Ve Süs Yaprakları	45.922	89.299	109.295	0,33%

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
	DİĞERLERİ	1.400.094	1.505.361	1.540.289	4,67%
	TOPLAM	29.240.002	33.726.144	32.955.123	

İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	9.670.046	11.085.604	9.785.626	24,79%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	3.294.376	3.679.190	4.009.572	10,16%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	2.179.423	2.549.552	2.784.283	7,05%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	1.576.127	2.215.263	2.318.779	5,87%
39	Plastikler Ve Mamulleri	1.551.188	1.691.283	1.717.626	4,35%
72	Demir ve Çelik	1.559.383	1.803.559	1.681.710	4,26%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	471.724	671.649	1.308.155	3,31%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	934.122	1.018.728	1.047.019	2,65%
30	Eczacılık Ürünleri	714.467	730.603	845.159	2,14%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	608.525	668.854	776.707	1,97%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	989.469	668.706	683.790	1,73%
29	Organik Kimyasal Ürünler	574.727	662.340	610.835	1,55%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	453.579	514.870	541.514	1,37%
40	Kauçuk ve Mamulleri	452.516	509.127	525.234	1,33%
86	Demiryolu Ve Benzeri Hatlara Ait Taşıtlar Ve Malzemeler Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Her Türü Mekanik (Elektro Mekanik Olanlar Dahil) Trafik Sinyalizasyon Cihazları	240.849	165.371	506.723	1,28%
06	Canlı Ağaçlar Ve Diğer Bitkiler; Yumrular, Kökler Ve Benzerleri; Kesme Çiçekler Ve Süs Yaprakları	262.319	377.309	466.337	1,18%
64	Ayakkabılar, Getriler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksamı	272.970	335.173	400.843	1,02%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayiide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	135.635	346.228	383.744	0,97%
23	Gıda Sanayiinin Kalıntı Ve Döküntüleri; Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	373.325	400.476	379.772	0,96%

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	329.388	358.276	378.670	0,96%
03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	363.891	361.637	372.335	0,94%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	345.413	362.992	356.675	0,90%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifinin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	253.457	307.168	330.492	0,84%
33	Uçucu Yağlar Ve Rezinoitler; Parfümeri, Kozmetik Veya Tuvalet Müstahzarları	256.495	300.597	316.164	0,80%
21	Yenilen Çeşitli Gıda Müstahzarları	278.079	286.745	303.758	0,77%
22	Meşrubat, Alkollü İçkiler Ve Sirke	218.626	237.563	299.777	0,76%
34	Sabunlar, Yüzey-Aktif Organik Maddeler, Yıkama Müstahzarları, Yağlama Müstahzarları, Suni Mumlar, Müstahzar Mumlar, Temizleme Veya Bakım Müstahzarları, Işık Temini İçin Kullanılan Her Türü Mumlar Ve Benzerleri, Model Yapmaya Mahsus Her Türü Patlar, "Dişçi Mumları" Ve Alçı Esaslı Dişçilik Müstahzarları	229.350	257.677	274.304	0,69%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	215.955	239.795	254.539	0,64%
25	Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	235.819	245.576	248.795	0,63%
32	Debagatte Ve Boyacılıkta Kullanılan Hülasalar; Tanenler Ve Türevleri; Boyalar, Pigmentler Ve Diğer Boyayıcı Maddeler; Müstahzar Boyalar Ve Vernikler; Macunlar; Mürekkepler	214.449	227.192	242.898	0,62%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	202.654	241.367	237.204	0,60%
83	Adi Metallerden Çeşitli Eşya	181.189	206.015	220.801	0,56%
10	Hububat	108.353	156.366	220.516	0,56%
74	Bakır Ve Bakırdan Eşya	199.445	207.537	220.372	0,56%
19	Hububat, Un, Nişasta Veya Süt Müstahzarları; Pastacılık Ürünleri	273.912	203.078	219.802	0,56%
60	Örme veya Kroşe Eşya	170.843	190.661	218.569	0,55%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	161.724	188.653	218.046	0,55%
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	506.847	310.167	205.518	0,52%
63	Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Hazır Eşya; Takımlar; Kullanılmış Giyim Eşyası Ve Dokumaya Elverişli Maddelerden Kullanılmış Eşya; Paçavralar	127.214	167.590	204.249	0,52%
82	Adi Metallerden Aletler, Bıçakçı Eşyası Ve Sofra Takımları; Adi Metallerden Bunların Aksam Ve Parçaları	150.425	174.839	184.706	0,47%
44	Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	145.249	176.565	181.179	0,46%
96	Çeşitli Mamul Eşya	153.778	168.285	179.852	0,46%
54	Sentetik Ve Suni Filamentler, Şeritler Ve Benzeri Sentetik Ve Suni Dokumaya Elverişli Maddeler	192.739	200.011	177.167	0,45%
70	Cam Ve Cam Eşya	154.468	163.339	172.898	0,44%

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
18	Kakao Ve Kakao Müstahzarları	140.914	154.673	169.733	0,43%
95	Oyuncaklar, Oyun Ve Spor Malzemeleri; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	103.223	138.739	168.646	0,43%
20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler Ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	132.690	146.184	161.433	0,41%
68	Taş, Alçı, Çimento, Amyant, Mika Veya Benzeri Maddelerden Eşya	122.156	153.110	144.880	0,37%
02	Etler ve yenilen sakatat	90.286	128.129	142.054	0,36%
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	184.448	184.875	139.459	0,35%
55	Sentetik Ve Suni Devamsız Lifler	108.326	110.781	124.938	0,32%
69	Seramik Mamulleri	92.551	107.874	122.304	0,31%
17	Şeker Ve Şeker Mamulleri	184.787	101.211	115.137	0,29%
52	Pamuk	106.604	103.882	109.186	0,28%
	DİĞERLERİ	984.340	1.045.881	1.066.204	2,70%
	TOPLAM	34.234.857	38.408.915	39.476.688	

BAŞLICA ÜLKELER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülkeler	2017	2018	2019	%
Rusya	12.835.765	12.879.206	13.624.093	41,34%
Ukrayna	3.355.316	4.061.534	4.141.633	12,57%
Birleşik Krallık	2.381.739	3.072.590	2.292.722	6,96%
Area Nes	865.751	1.275.198	1.621.735	4,92%
Almanya	1.102.859	1.443.494	1.298.100	3,94%
Polonya	1.082.242	1.341.628	1.290.601	3,92%
Litvanya	846.586	1.152.053	1.054.542	3,20%
Hollanda	1.102.101	1.428.495	801.159	2,43%
Kazakistan	587.925	782.266	736.818	2,24%
Çin	358.800	476.391	634.666	1,93%
Brezilya	439.864	585.291	584.205	1,77%
Hindistan	269.505	297.105	389.146	1,18%
Letonya	349.151	471.927	365.300	1,11%
ABD	224.851	274.437	192.824	0,59%
Özbekistan	71.118	111.022	186.643	0,57%
Endonezya	132.306	227.283	179.055	0,54%
Belçika	158.066	179.487	174.769	0,53%
Azerbaycan	118.101	227.737	174.233	0,53%
Norveç	125.294	147.247	151.954	0,46%
Moldova	129.582	140.352	137.368	0,42%
Türkiye	133.431	182.433	136.560	0,41%
Macaristan	71.182	76.023	130.643	0,40%
Çek Cumhuriyeti	91.211	115.991	117.643	0,36%

Ülkeler	2017	2018	2019	%
Mısır	68.697	83.014	115.900	0,35%
Bangladeş	88.522	83.580	115.133	0,35%
Fransa	66.716	74.735	110.180	0,33%
Slovakya	55.659	105.573	107.368	0,33%
Estonya	83.445	142.975	107.161	0,33%
Viet Nam	75.298	61.650	105.501	0,32%
DİĞERLERİ	1.968.920	2.225.428	1.877.478	5,70%
TOPLAM	29.240.003	33.726.145	32.955.133	

İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

ÜLKELER	2017	2018	2019	%
Rusya	19.362.402	22.426.287	21.623.535	54,78%
Çin	2.698.074	3.011.388	3.664.318	9,28%
Almanya	1.708.012	1.813.175	1.776.629	4,50%
Ukrayna	1.213.519	1.394.525	1.682.113	4,26%
Area Nes	526.692	735.712	1.490.057	3,77%
Polonya	1.334.799	1.202.562	1.325.888	3,36%
İtalya	696.170	788.595	787.052	1,99%
Türkiye	804.985	799.346	757.746	1,92%
ABD	375.478	437.827	476.900	1,21%
Hollanda	299.859	322.838	420.871	1,07%
Litvanya	316.318	354.505	382.185	0,97%
Fransa	295.302	321.923	343.259	0,87%
İspanya	262.448	286.961	333.668	0,85%
Birleşik Krallık	249.300	313.929	288.247	0,73%
Çek Cumhuriyeti	197.312	275.459	239.366	0,61%
İsviçre	126.782	158.481	210.491	0,53%
Belçika	199.312	224.883	191.008	0,48%
Ekvator	96.818	155.385	188.175	0,48%
Norveç	169.452	158.014	178.074	0,45%
Avusturya	157.825	143.008	165.139	0,42%
Hindistan	138.213	155.542	158.098	0,40%
Kazakistan	97.000	112.069	154.781	0,39%
Güney Kore	117.147	123.593	141.594	0,36%
Japonya	122.096	128.260	131.565	0,33%
Macaristan	114.237	116.793	123.174	0,31%
Finlandiya	102.757	108.803	113.333	0,29%
Slovakya	100.915	103.830	112.066	0,28%
Slovenya	66.993	93.703	111.540	0,28%
İsveç	104.550	119.165	110.610	0,28%
Viet Nam	59.009	53.733	103.038	0,26%
DİĞERLERİ	2.121.076	1.968.622	1.692.160	4,29%
TOPLAM	34.234.852	38.408.916	39.476.680	

TÜRKİYE İLE TİCARET

TÜRKİYE'NİN İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
29	Organik Kimyasal Ürünler	29.125	48.562	37.359	27,36%
31	Gübreler	28.649	33.854	32.496	23,80%
55	Sentetik Ve Suni Devamsız Lifler	11.681	11.776	20.250	14,83%
54	Sentetik Ve Suni Filamentler, Şeritler Ve Benzeri Sentetik Ve Suni Dokumaya Elverişli Maddeler	2.794	3.401	10.116	7,41%
53	Dokumaya Elverişli Diğer Bitkisel Lifler; Kağıt İpliği Ve Kağıt İpliğinden Dokunmuş Mensucat	3.209	6.874	6.264	4,59%
72	Demir Ve Çelik	27.452	33.767	5.551	4,06%
59	Emdirilmiş, Sıvanmış, Kaplanmış veya Lamine Edilmiş Dokumaya Elverişli Mensucat; Dokumaya Elverişli Maddelerden Teknik Eşya	1.084	5.018	4.246	3,11%
39	Plastikler Ve Mamulleri	3.951	4.462	2.940	2,15%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	2.311	3.048	2.675	1,96%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	1.187	2.421	2.471	1,81%
44	Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	4.072	6.241	2.346	1,72%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	1.941	2.395	1.934	1,42%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	2.518	689	1.624	1,19%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	727	738	1.187	0,87%
04	Süt Ürünleri; Kuş Ve Kütmes Hayvanlarının Yumurtaları; Tabii Bal; Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Yenilebilir Hayvansal Menşeli Ürünler	10.784	14.884	1.140	0,83%
	DİĞERLERİ	1.949	4.302	3.962	2,90%
	TOPLAM	133.434	182.432	136.561	

TÜRKİYE'NİN İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	103.127	117.728	116.373	15,36%
60	Örme veya Kroşe Eşya	99.718	101.025	107.433	14,18%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	38.919	54.897	69.094	9,12%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	43.935	49.706	57.487	7,59%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	35.306	44.849	48.533	6,40%
54	Sentetik Ve Suni Filamentler, Şeritler Ve Benzeri Sentetik Ve Suni Dokumaya Elverişli Maddeler	36.484	43.999	34.375	4,54%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	22.608	24.829	26.363	3,48%

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	18.739	14.116	25.149	3,32%
64	Ayakkabılar, Getrler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksamı	26.618	29.894	22.166	2,93%
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	164.060	99.700	20.397	2,69%
39	Plastikler Ve Mamulleri	20.543	18.597	20.143	2,66%
55	Sentetik Ve Suni Devamsız Lifler	21.939	19.698	18.797	2,48%
63	Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Hazır Eşya; Takımlar; Kullanılmış Giyim Eşyası Ve Dokumaya Elverişli Maddelerden Kullanılmış Eşya; Paçavralar	25.910	23.585	18.712	2,47%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	12.812	12.759	15.564	2,05%
40	Kauçuk ve Mamulleri	12.350	13.232	15.297	2,02%
58	Özel Dokunmuş Mensucat; Tufte Edilmiş Dokumaya Elverişli Mensucat; Dantela; Duvar Halıları; Şeritçi Ve Kaytancı Eşyası; İşlemeler	18.939	20.551	15.280	2,02%
52	Pamuk	8.280	8.118	12.537	1,65%
30	Eczacılık Ürünleri	6.067	8.532	11.858	1,56%
57	Halılar Ve Diğer Dokumaya Elverişli Maddelerden Yer Kaplamaları	12.353	11.907	11.507	1,52%
	DİĞERLERİ	76.283	81.628	90.684	11,97%
	TOPLAM	804.990	799.350	757.749	

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

DIŞ TİCARET POLİTİKASI (İTHALAT REJİMİ, İHRACAT REJİMİ)

Belarus 1991'de bağımsızlığını ilan etmiş genç bir ülkedir. Belarus, ekonomide kamu ağırlığının % 50'den fazla olduğu, ithal ikamesine dayalı üretimin temel strateji olarak benimsendiği, özelleştirme faaliyetlerinin çok cüzi miktarda gerçekleştirildiği, sosyal devlet anlayışının hâkim olduğu bir yapıya sahiptir. Ancak son yıllarda ihracata dayalı bir gelişme modeline geçilmek istenmekte ve bu doğrultuda ihraç pazarlarının çeşitlendirilmesi için önemli çalışmalar yapılmaktadır. Belarus Azerbaycan, Ermenistan, Kırgızistan, Tacikistan, Kazakistan, Moldova, Rusya, Özbekistan, Türkmenistan, Ukrayna ve Sırbistan ile ikili Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalamıştır. Ayrıca Belarus, Ermenistan, Kırgızistan, Kazakistan, Moldova, Rusya, Tacikistan ve Ukrayna 18 Ekim 2011 tarihinde BDT Serbest Ticaret Bölgesi Anlaşmasını imzalamıştır. Bu anlaşma uyarınca Belarus Gürcistan'a serbest ticaret rejimi uygulamaya başlamıştır. Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) ile Vietnam 29 Mayıs 2015 tarihinde Serbest Ticaret Anlaşması imzalamışlardır. AEB ile Singapur, İsrail, Mısır ve İran arasında serbest ticaret anlaşması müzakereleri devam etmektedir. EFTA ve Yeni Zelanda ile de danışma mahiyetinde görüşmeler devam etmektedir.

Belarus Cumhuriyeti, rekabetçi endüstriyel ve tarımsal ürünler üretmeyi, yolcu ve malları taşımayı, müteahhitlik hizmetlerini ve kişilere ve işletmelere çeşitli hizmetler sunmayı mümkün kılan önemli bir üretim ve ekonomik potansiyele sahiptir. Dünyadaki damperli ağır yük kamyonlarının % 30'u, biçerdöverlerin % 17'si, traktörlerin % 6'sı, keten lifinin % 6,4'ü, tereyağın % 4,6'sı, süt ürünlerinin % 2,4'ü, patatesin % 1,6'sı, sütün % 1,4'ü Belarus'ta üretilmektedir. Sanayi sektörünün yapısı ve üretim kapasitesi itibarıyla önemli oranda dış pazarlara odaklanmıştır. Ülkede üretilen malların yüzde 50'den fazlası ihraç edilmektedir. Belarus 'un başlıca ihraç ürünleri arasında petrol ürünleri ve yağlar, potasyum ve azotlu gübreler, metal ürünleri, kamyonlar, traktörler, kimyasal elyaflar ve iplikler, lastikler, süt ürünleri ve et ürünleri, şeker bulunmaktadır. Belarus ağırlıklı olarak ham petrol ve doğal gaz, hammadde ve bileşenler, metaller ve metal ürünleri, kimya endüstrisi için hammaddeler, makine parçaları ithal etmektedir. Belarus, dünya çapında 180'den fazla ülke ile ticari ilişkilere sahiptir. Rusya Federasyonu, Belarus Cumhuriyeti'nin en büyük ticaret ortağıdır ve ihracatın yüzde 40'ından fazlasını ve ithalatının yarısından fazlasını sağlamaktadır. Avrupa Birliği, Belarus Cumhuriyeti'nin ikinci en büyük ticaret ortağıdır ve ihracatın yüzde 30'undan fazlasını ve ithalatın beşte birini oluşturmaktadır. AB'deki ana ortakları, Büyük Britanya, Hollanda, Almanya, Litvanya, İtalya, Polonya, Letonya, Belçika, Çek Cumhuriyeti'dir. Belarus 'un BDT ülkeleri ile olan dış ticaretinde Rusya'dan sonra Ukrayna ikinci, Kazakistan üçüncü sıradadır.

GÜMRÜK TARİFELERİ

AEB üyeliği çerçevesinde, Rusya Federasyonu, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan ve Ermenistan ortak gümrük tarifesi uygulamaktadır. Üye ülkeler arasında mallar serbest dolaşımda olup, gümrük kontrolleri yapılmamaktadır. Gümrük Birliği ülkeleri arasında Ocak 2012 itibarıyla de Ortak Ekonomik Alan oluşturulmuştur. Ortak Ekonomik Alan çerçevesinde, gümrük birliğine ek olarak, hizmetler, işgücü ve sermayenin serbest dolaşımı ve ekonomi politikalarının uyumlaştırılmasına yönelik anlaşmalar imzalanmıştır.

Belarus'un ihracatının çoğu başta Rusya Federasyonu olmak üzere BDT ülkelerine yapılmaktadır. Devletçi yapıya sahip ülke ekonomisinin üretimde modernizasyonu henüz gerçekleştirememiş olması, rekabetçi pazarlara ihracat olanaklarını daraltmaktadır.

Belarus, Rusya, Kazakistan, Ermenistan ve Kırgızistan Gümrük Birliği Ortak Gümrük Tarifesi oranlarına <http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/catr/ett/Pages/default.aspx> bağlantısı üzerinden ulaşılabilir. Belge Rusça olmakla birlikte, harmonize sistem gümrük tarife numaraları ilk 8 hane için standarttır. 3 üncü sütun miktar (örneğin, ЛИТ: adet), 4 üncü sütun vergi oranı veya miktarını (% vergi oranı veya m2, cm3, kg vb. başına alınacak Avro ya da Dolar

cinsinden vergiyi, (hem yüzde hem de miktar belirtilmişse, genellikle asgari vergi tutarını miktar ölçüsü belirlemektedir) ifade etmektedir.

Türkiye, AEB Gümrük Birliği'nin Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi uyguladığı ülkeler arasındadır. Bu nedenle aşağıdaki sayfada yer alan ürünlerde ortak gümrük tarifesinin %75'i ödenmektedir.

ÜRÜN STANDARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

Belarus'a ithalatta ve ülkede üretim faaliyetlerinde Devlet Gümrük Komitesi (www.customs.gov.by/en/) ve Devlet Standardizasyon Komitesi (Gosstandart'a bağlı olarak ülkenin çeşitli bölgelerinde birimler mevcuttur.) (www.gosstandart.gov.by/en-US) standartlar, teknik düzenlemeler, akreditasyon, ürün güvenliği, ithalat denetimi ve piyasa gözetimi konularında yetkili kurumlardır. Belarus henüz DTÖ üyesi olmamakla birlikte, yukarıda kayıtlı mevzuatı büyük ölçüde uluslararası normlara uyumludur. Mevzuata, Devlet Standardizasyon ve Gümrük Komitelerinin yukarıda yer alan web adreslerinden ulaşılması mümkündür.